

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De attentione, & intentione in orando.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

4. At quandonam obligat prædictum naturale præceptum orandi, vel adorandi? Doctores modò citati varia tempora assignare conantur. Ego hic sentio, quòd *suprà*, cap. 1. §. 1. à num. 8. dixi de præcepto Fidei, Spei, & Charitatis; non dari scilicet certum tempus, & determinatum, in quo directè obligat, sed esse illud, in quo obligat indirectè; quando, scilicet, urget necessitas aliqujus boni acquirendi, vel mali, scilicet tentationis averteptæ, quæ acquirere; vel avertere sine Dei auxilio nos non posse, tunc animadvertimus. Unde *ibidem* dicta, quæ hic maxime faciunt: unde sequitur omissionem eo tempore orare: verbi gratia, tempore tentationis gravis contra castitatem, non peccat nisi contra castitatem, quia solum ex periculo violandi castitatem culpabilis est talis orationis omisso. Ita Lessius *lib. 2. cap. 37. d. 3. sive* apud Castro Palaum loco citato, n. 6. Verum tamen sentiremus directè hoc præceptum obligare, non est nobis in eo explicando diu immorandum, cum illud facile ab omnibus impleatur, quis enim tam perditus ut aliquando *Pater & Ave* non recitet, vel alio modo auxilium à Deo implorat?

5. Dixi paulò antè (præceptum naturale) nam ab Ecclesia pro omnibus Fidelibus esse determinatum tempus orandi medio Sacerdote in Missa audienda die festivo diximus n. 3. & pro ministris in recitatione divini Officii dicemus §. sequenti.

6. Quæ à Deo petere in Oratione debemus explicatur, & divine comprehenduntur in oratione Dominicali, *Pater noster*, &c. Primum autem: Primum, nostra Oratione sit meritotia, satisfactoria, & magis propriè impetratoria. Secundò, utrum solum Sancti, & Angeli nunc pro nobis orent in celo, an etiam possit in rigore dici Christus Dominus, ut homo est, pro nobis orare. Tertiò, an etiam animæ Purgatorij? quia non sunt quæstiones morales, lege Doctores citatos: & breviter dic; ad primum, & secundum affirmativè, ad tertium, negativè quidem cum Sancto Thoma *secunda secundæ, quæst. 83. artic. 15.* Castro Pal. *tomo 2. tract. 7. de orat. parte 5. num. 1.* & aliis, quia illæ animæ non sunt in eo statu, ut possint cognoscere preces, & desideria nostrà; cum nondum videant Deum, in quo tanquam in speculo ea, quæ longè distant cognoscuntur à Beatis: ita S. Thom. *secunda secundæ, quæ 83. artic. 11. ad 4. alique ibidem.* Affirmativè autem dic cum Bellarmino *lib. 2. de purgat. cap. 15.* Suarez loco citato, *cap. 15. n. 16.* aliisque; quia possunt in genere orare pro iis, qui vel sibi faciunt, vel ipsorum Orationes implorant; immò Angelos custodes iis nostras particulares Orationes deferre, vel alio modo eas Deum illis ostendere, cur improbabile sit?

De intentione, & attentione in orando.

7. Nisi intendas orare, licet orationem ore fundas, vel mente obvolvas, Orationem Deo non porrigis. Satis tamen est voluntas implicita, seu virtualis: Quare si Breviarium legas, vbi gratia, ut studeas, non oras: si Breviarium legas cum intentione orandi, etiam si ab illa intentione actuali cesses, adhuc oras, quia remanet voluntas orandi nondum retractata, in ipso affectu, quo Breviarium legis.

8. Requiritur item attentio sive interna, sive externa, quæ triplex est ex S. Thoma, 2. 2. q. 83. art. 13. ad verba, ad sensum verborum, ad Deum.

9. Cum nulla attentione voluntariè orare, an sit mortale dixi satis *Opuscul. de Sacrament. lib. 5. cap. 5. & infra, capite sequenti. §. repetam.* Saltem autem esse veniale: omnes supponimus, quia irreverentia tandem aliqua est, cum Deo loqui aliò mentem voluntariè divertendo.

CAP. V.

De peccati Cultu, qui Deo per Horas Canonicis exhibetur.

1. **H**ora Canonica, seu Officium divinum sic definitur à Bellarmino *lib. 1. de bonis operibus c. 10.* Est certa oratio publice laudandi Deum, & predicandæ mente simul & voce, auctoritate præsumpta Ecclesiæ instituta. De hac ergo potest primò queri, quinam ad ipsam teneantur. Secundò, quid est illud quod est recitandum. Tertiò, quo modo. Quartò, quo tempore. Quinto, quo loco, & situ. Sextò, sub qua conscientie obligatione, & sub quibus externis penis Octavo, quæ causæ excusent, Separatim, si Deo placet, de singulis.

§. 1. Qui teneantur ad Horas Canonicas.

2. **R**es hi sunt: Clerici constituti in sacris: Regulares deputati ad Chorum: Beneficij; nam Clerici in minoribus, si non habeant beneficium, non teneri, certa est & communis doctrina.

Constituti in Sacris.

3. Sacerdotes obligari ad has recitandas docet c. *Presbyter, de celebr. Missarum* Diaconos docet c. *ult. d. 92. De Subdiacono nullus est textus, ut habet Navar. c. 7. de orat. n. 2. sed est consuetudo vim habens legis, ut docent communiter Doctores.*

4. Ordinati in sacris, qui ex concessione Pontificis post suos ordines uxorem duxerunt. Rursus Latini, qui ducta prius uxore suscepere (certè cum peccato) eisdem sacris Ordines, & postea coguntur ut cogi debent, ad uxorem redire; Tertiò, qui sunt damnati ad Tririmes Quartò, qui ab infidelibus capti, iisque captivi inferviunt: Hi, inquam, omnes licet probabiliter, ex Azor. *part. 1. lib. 10. cap. 5. q. 5. & 6.* aliisque, obligentur ad Horas recitandas, si aliqua excusationem (de qua *re infra*), non habeant; tamen his item probabile est eximi ab hoc onere. Quoad captivos, & damnatos, Sotus, Sanchez. Less. apud Dian. *part. 1. r. 2. res. 40.* ducentes uxorem Sanchez *lib. 8. de matr. d. 8. n. 11.* Ratio est, quia sunt in statu ab hac obligatione alienor nec immeritò videtur usus ipse sic explicuisse. Et quoad damnatos, & captivos sanè aliquid esset ab Ecclesiæ benignitate, & decore, si eos in tanta afflictione positos, & inter illam hominum collisionem ad officium adstringere. Sacerdotem uxorem ex dispensatione Summi Pontificis Sanchez *ibid.* merito liberat ab officio, non quidem à die dispensationis concessæ, sed à die usus concessæ dispensationis. Squillante de obligat. cleric. p. p. n. 33. & rursus de privil. Cler. c. 7. n. 39. putat, hunc dispensatum deobligari ab Officio recitando, nisi post contractum matrimonium, Sanchez verò *loc. cit.* ait, deobligari ante contractum matrimonium, sed dimisso jam habitu, quia tunc videtur dispensatione, quod mihi videtur probabilius, quia tunc assumit alium statum. Excommunicatum, suspensum, interdictum esse obligatum fateamur ferè omnes, quia nec debet commodum reportare ex suo delicto nec est in statu alieno à recitatione. Ita Navar. *dist. c. 7. n. 17.* Sylvest. v. *Horæ* q. 9. & communiter.

De inclusis in carcere distinguere oportet. Privatos enim carceres non excusare à recitandis Horis certum sit, quia ibi nulla militat excusationis ratio. Publicos, excusare alicui videbitur, propter illum miserum statum valde similem tunc iis. Verum excusare non audeo propter otium magnum, quo ibi abundant inclusi, & ubi se faciliè recolligere, ad orandum Deum, possunt.

5. Degradatus propter eandem rationem cum excommunicato, videtur obligandus: ita communiter apud Castro Pal. *tomo 2. tr. 7. d. 2. p. 6. n. 3.* sed certè est probabile,